

דברי תורה

מאת נ"ק מרן אדמו"ר שליט"א שנאמרו שבת פרשת ראה תשע"ו לפ"ק

יוצא לאור ע"י מכון מעדני מלך וויען - גליון תתקל"ג

בסעודה שלישית

בקעמפ מתיבתא נחלת יעקב וויען - לאק שעלדריק

ואילך נישתרי [אבל הנעבדות מכאן ואילך שחזרו בתשובה לאו שליחותיהו הוה]. מאן מוכח [מי יודע איזו היתה באותה שעה ואיזהו נעבדה אחרי כן] ע"כ.

זמבואר מזה דאי לאו דפלחי ישראל לעגל, לא היה נוהג בכניסת הארץ המצוה של ואשריהם תשרפון באש, דלא היו עכו"ם יכולין לאסרו. ולכן דייק הכתוב כי 'אתם' שעבדתם את העגל, עוברים את הירדן לרשת את הארץ. וכיון דשליחותא דידהו עבדי, על כן בא המצוה של ואשריהם תשרפון באש, אבל אם היה מכניס ה' דור שלפניהם שלא עבדו את העגל, בביטול בעלמא היה סגי, ולא הוצרכו לשרוף אשריהם.

ולפי זה איבוד עבודה זרה בארץ נתחלקה לכמה תקופות, ושלשה דינים נשנה בהם, והיינו כי כל האשרות שעבדו עד שניתנה הארץ לאברהם אבינו, דינם כעבודה זרה של עכו"ם דסגי בביטול. ומשניתנה הארץ ירושה עד שחטאו בעגל, אין איסור כלל, כי אין אדם אוסר דבר שאינו שלו. ועל הזמן שחטאו בעגל, אותה עת נעשה כעבודה זרה של ישראל שאין לה ביטול אלא שריפה. וכאשר חזרו ישראל בתשובה על העגל, חזר הדין כמו מימי אברהם עד החטא, שאין אדם אוסר דבר שאינו שלו.

וזהו הרמז בטעם הפסוק, תלישא גדולה, מה שנתחייבו לתלוש אשריהם ולשרפם, זרקא, ולזרוק אותם שלא יהנו מהם, וכמו שכתבה התורה כאן, מונח סגול, יש בזה שלשה זמנים שדיניהם שונות. קודם ירושת הארץ, סגי בביטול על ידי עכו"ם. ואחר ירושת הארץ, כשאין ישראל חוטאין בעבודה זרה, אין הם אוסרים כלל ואפילו ביטול לא צריך, ובזמן שחוטאים ישראל בעבודה זרה, כמו בחטא העגל, אז מצותו בשריפה כדין עבודה זרה של ישראל.

כי אתם עוברים את הירדן וגו', אבד תאבדון את כל המקומות אשר עבדו שם הגויים (יא-לא). ונראה לבאר מה שדייק לומר כי 'אתם' עוברים וגו'. וגם הנגינה בפסוקים אלו, תלישא גדולה, זרקא מונח סגול, קדמא ואזלא.

ויש לומר דאיתא ברמב"ם (ה' עבודה זרה ז-א) מצות עשה היא לאבד עבודת כוכבים ומשמשיה וכל הנעשה בשבילה, שנאמר אבד תאבדון את כל המקומות וכו'. ובארץ ישראל מצוה לרדוף אחריה עד שנאבד אותה מכל ארצנו, אבל בחוץ לארץ אין אנו מצווין לרדוף אחריה, אלא כל מקום שנכבש אותו נאבד כל עבודת כוכבים שבו, שנאמר ואבדתם את שמש מן המקום ההוא, בארץ ישראל אתה מצווה לרדוף אחריה, ואי אתה מצווה לרדוף אחריהן בחוץ לארץ ע"כ. ולכן נרמז במצוה זו 'קדמא ואזלא', שבכניסת הארץ יש להם להקדים לילך ולאבד כל העבודה זרה שנמצא בה, לא כן בחוץ לארץ אינם מחוייבים רק כאשר בא כבר תחת ידם.

והנה בגמרא (עבודה זרה גג:) הקשו אהא דאמר רחמנא ואשריהם תשרפון באש, מכדי ירושה היא להם מאבותיהם, ואין אדם אוסר דבר שאינו שלו. ואי משום הנך דמעיקרא [משום אשריות דמעיקרא היו קודם שניתנו לאברהם ולא ידעינן הי ניהו], בביטולא בעלמא סגי להו [וקיימא לן (לקמן דף סד) עובד כוכבים מבטל עבודת כוכבים על כרחו, ליכפיניהו לעובדי כוכבים וליבטליניהו]. אלא מדפלחו ישראל לעגל גלו אדעתיהו דניחא להו בעבודת כוכבים, וכי אתו עובדי כוכבים שליחותא דידהו עבדי [הלכך הויא עבודת כוכבים של ישראל ואינה בטילה עולמית]. ודלמא בעגל הוא דניחא להו במידי אחרינא לא [ניחא להו, ולא אסרי אשריות, דהא לאו שליחותיהו הוה], אמר קרא (שמות לבד) אלה אלהיך ישראל, מלמד שאיו לאלוהות הרבה. אימא כל דבהדי עגל נתסרו [אותן אשריות שהיו באותו הזמן יאסרו דשליחותיהו הוה], מכאן

ואמר הכתוב שוב, לא תעשון כן לה' אלקיכם, כי אם אל המקום אשר יבחר ה' אלקיכם מכל שבטיכם לשום את שמו שם, לשכנו תדרשו ובאת שמה (יב-ד). וברש"י לא תעשון כן, אזהרה למוחק את השם ע"ש. ונראה דאם כי אסרה תורה מחיקת השם, מכל מקום מצינו במקום אחד דשרא לן רחמנא, והוא בפרשת סוטה, שנאמר (במדבר ה-כג) וכתב את האלות האלה הכהן בספר, ומחה אל מי המרים, והשקה את האשה וגו'. וכמאמרם (חולין קמא). גדול שלום שבין איש לאשתו, שהרי אמרה תורה שמו של הקב"ה שנכתב בקדושה ימחה על המים [פרשת סוטה יש בה הזכרות הרבה כתובות] ע"כ.

*

ומסיים הכתוב, לשכנו תדרשו ובאת שמה, ויש לומר כי הכתוב אומר (שמות כה-ח) ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם, ככל אשר אני מראה אותך את תבנית המשכן ואת תבנית כל כליו וכן תעשו. ופירושו המפרשים כי עיקר תכלית עשיית המשכן הוא כדי שיתקיים ושכנתי בתוכם, בתוכו לא נאמר אלא בתוכם, בתוך כל אחד ואחד מישראל. ועשיית המשכן הוא להורות מתבניתו ומתבנית כליו, איך זוכין להוריד הקדושה למטה להיות השכינה שרוי בתוכו. ומכל הכלים שהיו במשכן, יש ללמוד מכל פרט ופרט שבו, נקודה של עבודה הנצרכת לתכלית שלימות האדם. והכתוב מתחיל בכלי המשכן, עשיית הארון והשלחן והמנורה, להורות כי בבית ה' יש הרבה מיני כלים שונים, וכל אחד יש לו תפקיד מיוחד בבית ה'.

והארון ופרטיה מורה על לימוד התורה, והשלחן ופרטיה מורה על אכילתו וממונו, כתר מלכות עושר וגדולה וכו', שיהא שלחנו לפני ה' תמיד, וכמו כן כל הכלים, (וכמו שהארכנו בפרשת תרומה ח"י דף רכב). וזהו שאמר הכתוב, ועשו לי מקדש, אבל התכלית מזה הוא 'ושכנתי בתוכם', בתוך כל אחד ואחד מישראל, שיעשה כל אחד את עצמו וגופו למקדש ה', שישרה בו השכינה. ואיך יוכל להגיע לזה, מסיים הכתוב, 'ככל אשר אני מראה אותך את תבנית המשכן ואת תבנית כל כליו, וכן תעשו', תתבוננו בהתבנית של המשכן והכלים, וכמו שאני מראה אותך שם, כן תלמדו מהם לעשות זאת גם בעצמיכם.

וזהו שאמר הכתוב לשכנו 'תדרשו' ובאת שמה, תדרשו מהמשכן וכליו מה הם הגורמים של 'לשכנו', שהביא השראת השכינה במקדש. ובאת שמה, ותשתדל גם אתה בעצמו לבוא שם, שתהיה גם אתה מרכבה להשכינה, ושכנתי בתוך כל אחד ואחד מישראל.

ונראה בטעמו דאיתא בגמרא (סוטה יז.) איש ואשה זכו ללכת בדרך ישרה, שלא יהא הוא נואף והיא נואפת], שכינה ביניהן [שהרי חלק את שמו ושיכנו ביניהן, יו"ד באיש וה"א באשה], לא זכו אש אוכלתן [שהקב"ה מסלק שמו מביניהן ונמצאו אש ואש] ע"כ. ואם כן כשהאשה נעשית סוטה נעשה פגם בין שם י"ה שביניהן, ועל ידי המים האשה נבדקת שטהורה היא, ונעשה תיקון בהשם. ואם כן מחיקת השם בסוטה היא לצורך תיקון ה', ועל כן התירה הכתוב, דוגמת מה שפסקינן (שו"ע יו"ד סימן רעו-יא) דדיו שנשפכה על השם מותר למחקו כדי לתקנו, דאין זה דרך מחיקה רק דרך תיקון ע"ש.

ולכן אמר הכתוב, לא תעשון כן לה' אלקיכם, אזהרה למוחק את השם, אך יש אופן שהתירה הכתוב למחוק את השם, והוא 'כי אם אל המקום אשר יבחר ה' אלקיכם מכל שבטיכם לשום את שמו שם', היינו כשנוגע בין איש לאשתו שהטיל ה' את שמו שם ביניהם, יו"ד באיש וה"א באשה, שם במקום שהוא מותר למחוק את השם, להטיל שלום בין איש לאשתו.

*

ויגם נרמז בזה מה שסיפרו חז"ל (סוכה ג.) דבשעה שברה דוד שיתין להמזבח, קפא תהומא ובעי למשטפא עלמא, אמר דוד מי איכא דידע [דוד לא היה מורה הלכה בפני רבו אחיתופל, והוא היה שם] אי שרי למכתב שם אחספא ונשדיה בתהומא ומנח [מפני שהחרס צולל ויורד ואינו צף, כדי שירד וינוח על הנקב, ובאגדת דספר שמואל מפורש שמצאו דוד על פני נקב התהום, וכתוב בו שהיה שם מששת ימי בראשית], ליכא דקאמר ליה מידי, אמר דוד כל דידע למימר ואינו אומר יחנק בגרונו, נשא אחיתופל קל וחומר בעצמו, ומה לעשות שלום בין איש לאשתו [לבדוק

הגליון הזה נתנדב על ידי

<p>מוה"ר ר' ירמיו טעסלער הי"ו לרגל השמחה השרויה במעונו בנישואי בנו למול טוב</p>	<p>לע"ג הגה"ק רבי יונתן בן רבי צבי שטייף זצוק"ל אב"ד דקהלתינו הק' נסתלק מ' אלול תשי"ח לפ"ק ת.נ.צ.ב.ה</p>	<p>ברכת מול טוב להרה"ג ר' יוסף זילבער שליט"א הוי"ן התאודות אברכים מאמץ לרגל השמחה השרויה במעונו בנישואי בנו למול טוב</p>	<p>מוה"ר ר' מנחם ברוין הי"ו לרגל השמחה השרויה במעונו בנישואי בתו למול טוב</p>
<p>מוה"ר ר' יושע פליישמאן הי"ו לרגל השמחה השרויה במעונו בתגלחת בנו למול טוב</p>	<p>מוה"ר ר' אייזיק איידליס הי"ו לרגל השמחה השרויה במעונו בתגלחת בנו למול טוב</p>	<p>מוה"ר ר' אליקים באדאנסקי הי"ו לרגל השמחה השרויה במעונו בהולדת בתו למול טוב</p>	<p>מוה"ר ר' מנחם ברוין הי"ו לרגל השמחה השרויה במעונו בנישואי בתו למול טוב</p>